

Bruksela, 17 czerwca 2024 r.
(OR. en)

11326/24

ENV 674
CLIMA 253
DEVGEN 91
ECO 24
SAN 388
PECHE 255
AGRI 529
IND 325
CHIMIE 51
ENER 317
RECH 320
TRANS 313

WYNIK PRAC

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Delegacje
Nr poprz. dok.:	11003/24
Dotyczy:	Przegląd śródkresowy 8. programu działań w zakresie środowiska – Dalsze działania na rzecz sprawiedliwej transformacji ekologicznej z myślą o zrównoważonej Europie – Konkluzje Rady

Delegacje otrzymują w załączniku konkluzje Rady na powyższy temat, w wersji zatwierdzonej przez Radę na jej 4032. posiedzeniu, które odbyło się w dniu 17 czerwca 2024 r.

Przegląd śródkresowy 8. programu działań w zakresie środowiska – Dalsze działania na rzecz sprawiedliwej i inkluzywnej transformacji ekologicznej z myślą o zrównoważonej Europie

– Konkluzje Rady

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

1. **PODKREŚLA** kluczową rolę unijnych programów działań w zakresie środowiska w zapewnianiu ambitnych przepisów dotyczących działań na rzecz środowiska i klimatu; **PRZYWOŁUJE** decyzję Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/591 w sprawie ogólnego unijnego programu działań w zakresie środowiska (zwanego dalej „8. EAP”) i długoterminowy cel tego programu jakim jest „zapewnienie, by najpóźniej do 2050 r. ludzie cieszyli się dobrą jakością życia z uwzględnieniem poziomów krytycznych dla planety w gospodarce dobrobytu, w której nic się nie marnuje, wzrost ma charakter regeneracyjny, osiągnięto neutralność klimatyczną w Unii, a nierówności znacznie zmniejszono”; **PODKREŚLA** zobowiązanie do kontynuowania programów działań w zakresie środowiska po 2030 r. i potrzebę ich kontynuowania, aby przyczynić się m.in. do konkurencyjnej zrównoważoności w całej gospodarce i przemyśle UE oraz zapewnić sprawiedliwą i inkluzywną transformację z uwzględnieniem ograniczeń planety;
2. **KŁADZIE NACISK NA** wagę pilnych działań na rzecz przeciwdziałania skumulowanemu negatywnym skutkom potrójnego kryzysu planetarnego związanego ze zmianą klimatu, utratą bioróżnorodności i zanieczyszczeniem, z uwagi na niszczycielskie skutki zdarzeń związanych z klimatem dla ekosystemów i ich usług, zdrowia, gospodarek, sprawiedliwości społecznej, praw człowieka i spójności oraz rosnącą intensywność i częstotliwość tych zdarzeń; **PODKREŚLA** w szczególności potrzebę zmiany niezrównoważonych praktyk produkcji i wzorców konsumpcji, wzmocnienia zdolności w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu i zwiększenia odporności na nią, wzmocnienia nietoksycznej gospodarki o obiegu zamkniętym i zrównoważonego zarządzania zasobami oraz zapewnienia sprawiedliwej i inkluzywnej transformacji ekologicznej, a także potrzebę odwrócenia negatywnych tendencji mających wpływ na ekosystemy; **ZWRACA UWAGĘ**, że badania pokazują, że UE i pozostałe państwa na świecie przekroczyły już szereg ograniczeń planety;

3. PRZYPOMINA, że UE i jej państwa członkowskie są nadal zdecydowanie zaangażowane we wdrażanie Agendy 2030 i jej 17 celów zrównoważonego rozwoju, jako wspólnego planu działania mającego na celu umieszczenie zrównoważoności, praw człowieka i równości płci w centrum działań politycznych na szczeblu UE, a przy tym nie pozostawianie nikogo w tyle;
4. STWIERDZA, że sprawiedliwa i inkluzywna transformacja ekologiczna stanowi okazję do poprawy zdrowia ludzi, wzmocnienia europejskiej odporności gospodarczej i konkurencyjności, ochrony zrównoważonego wykorzystania zasobów naturalnych, przywrócenia takiego wykorzystania i jego promowania, tworzenia zielonych miejsc pracy wysokiej wartości, zwalczania nierówności ekonomicznych i społecznych oraz wzmocnienia demokracji, bezpieczeństwa i strategicznej autonomii UE przy jednoczesnym zachowaniu otwartej gospodarki, oraz do zapewnienia pokoju; PRZYWOŁUJE konkluzje Rady w sprawie zielonej dyplomacji przyjęte w marcu 2024 r., a w szczególności zawarte w nich zdecydowane potępienie prowadzonej przeciwko Ukrainie rosyjskiej wojny napastniczej będącej źródłem ogromnych szkód dla środowiska i powodującej zagrożenia dla bezpieczeństwa jądrowego, energetycznego i żywnościowego; ZWRACA UWAGĘ, że wymaga to również wytworzenia synergii między celami środowiskowymi, społecznymi i gospodarczymi, w tym poprzez włączanie podejścia „Jedno zdrowie” do wszystkich polityk sektorowych, umożliwianie strukturalnych dyskusji na temat spójności polityki i kwestii przekrojowych prowadzonych w instytucjach i między instytucjami, w tym na szczeblu regionalnym i lokalnym, z uwzględnieniem pluralizmu krajowych ram zarządzania i przy unikaniu zbędnych obciążeń administracyjnych; UZNAJE wyjątkową sytuację regionów wyspiarskich i unijnych regionów najbardziej oddalonych, zarówno pod względem zasobów naturalnych i różnorodności biologicznej, jak i szczególnych wyzwań środowiskowych, przed którymi stoją;

5. UZNAJE wkład Europejskiego Zielonego Ładu jako zintegrowanej strategii wzrostu na rzecz zrównoważonej Europy, prowadzącej do przyjęcia kluczowych inicjatyw ustawodawczych, takich jak pakiet „Gotowi na 55”, prawo o odbudowie zasobów przyrodniczych, pakiet legislacyjny dotyczący polityki zrównoważonych produktów, w tym rozporządzenie w sprawie ekoprojektu dla zrównoważonych produktów (ESPR), czy pakiet dotyczący zrównoważonego finansowania; ZGADZA SIĘ, że takie inicjatywy ustawodawcze umożliwiają UE i jej państwom członkowskim dokonywanie postępów w realizacji długoterminowego celu EAP; DOSTRZEGA wartość dodaną strategii takich jak strategia UE w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu z 2021 r., unijna strategia na rzecz bioróżnorodności 2030, nowa strategia leśna UE 2030, strategia „Od pola do stołu”, Strategia UE na rzecz ochrony gleb 2030, strategia w zakresie chemikaliów na rzecz zrównoważoności, a także planów działania takich jak Plan działania dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym, plan działania na rzecz eliminacji zanieczyszczeń oraz uruchomienia kluczowych mechanizmów, takich jak mechanizm sprawiedliwej transformacji;
6. Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE wiodącą rolę UE na arenie międzynarodowej oraz wyniki wypracowane na wielostronnych forach środowiskowych, np. w kontekście konwencji bazylejskiej, rotterdamskiej, sztokholmskiej i z Minamaty, globalnych ram różnorodności biologicznej z Kunmingu/Montrealu, porozumienia dotyczącego ochrony i zrównoważonego wykorzystywania morskiej różnorodności biologicznej na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową (porozumienia BBNJ), porozumienia paryskiego, paktu z Glasgow, globalnych ram dotyczących chemikaliów, konsensusu z ZEA, osiągnięć 5. i 6. sesji Zgromadzenia ONZ ds. Ochrony Środowiska, w tym rezolucję w sprawie wysoce niebezpiecznych pestycydów, oraz ODNOTOWUJE rezolucję Światowego Zgromadzenia Zdrowia w sprawie wpływu chemikaliów, odpadów i zanieczyszczeń na zdrowie ludzi;

7. **PODKREŚLA** kluczową pozytywną rolę rolnictwa, w tym w zapewnianiu bezpieczeństwa żywnościowego obywateli EU i w osiągnięciu neutralności klimatycznej w UE najpóźniej do 2050 r.; **WZYWA** Komisję do uwzględnienia wyników dialogu strategicznego i bieżącej dyskusji w Radzie na temat przyszłości rolnictwa UE z myślą o udanym przejściu na zrównoważone systemy żywnościowe przystosowane do zmiany klimatu, które gwarantują rolnikom godne warunki pracy i godziwe dochody, prosperujące obszary wiejskie, konkurencyjność i odporność rolnictwa europejskiego i strategiczną autonomię UE, przy jednoczesnym zachowaniu otwartej gospodarki, a także wysoki poziom zdrowia i efektywności środowiskowej, w tym w odniesieniu do ochrony, zachowania i odbudowy różnorodności biologicznej i zasobów przyrodniczych, z uwzględnieniem społeczno-gospodarczych skutków transformacji;
8. **ODNOTOWUJE** opracowane przez Europejską Agencję Środowiska sprawozdanie z 2023 r. monitorujące postępy w realizacji celów 8. EAP, w którym wskazano na pilną potrzebę wzmocnienia wdrażania istniejących przepisów i spełnienia warunków podstawowych, proponowania, gdy to konieczne, dodatkowych strategii politycznych i środków oraz potrzebę uwzględniania polityk dotyczących środowiska i zmiany klimatu w innych obszarach polityki;
9. **Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE** przegląd śródkresowy 8. EAP; **PODKREŚLA**, że wdrożenie inicjatyw ustawodawczych przyjętych w ramach Europejskiego Zielonego Ładu będzie miało kluczowe znaczenie dla osiągnięcia celów priorytetowych 8. EAP; **ZWRACA SIĘ** do Komisji, aby zgodnie z art. 5 ust. 2 decyzji (UE) 2022/591 przedstawiła wniosek ustawodawczy dotyczący dodania do 8. EAP załącznika zawierającego działania na okres po 2025 r., w celu utrzymania ciągłości i ambicji programu, z uwzględnieniem niniejszych konkluzji i wyników przeglądu śródkresowego; **WZYWA** Komisję, by rozważyła działania wspierające państwa członkowskie we wdrażaniu przepisów; **SUGERUJE**, by państwa członkowskie co roku przeprowadzały ministerialny dialog polityczny wysokiego szczebla służący podsumowaniu postępów w realizacji celów 8. EAP;

10. ODNOTOWUJE niedawne komunikaty Komisji, takie jak komunikaty pt. „Zabezpieczenie naszej przyszłości Cel klimatyczny na 2040 r. i droga ku neutralności klimatycznej do 2050 r. jako fundamenty zrównoważonego, sprawiedliwego i dostatniego społeczeństwa”, „Zarządzanie ryzykiem klimatycznym – ochrona obywateli i dobrobytu” oraz „W kierunku ambitnego przemysłowego zarządzania emisjami dwutlenku węgla w UE”, a także niedawne sprawozdania, zarówno na szczeblu unijnym, jak i światowym, takie jak sprawozdanie ONZ z 2023 r. z realizacji celów zrównoważonego rozwoju: Wydanie specjalne: *Towards a Rescue Plan for People and Planet* [Opracować plan ratunkowy dla ludzi i planety], sprawozdanie Międzynarodowego Panelu ds. Zasobów za 2024 r. *Global Resources Outlook* [Prognoza dotycząca zasobów światowych] oraz sprawozdania Europejskiej Agencji Środowiska: *Accelerating circular economy in Europe – State and Outlook 2024* [Przyspieszenie urzeczywistnienia gospodarki o obiegu zamkniętym w Europie – stan i prognozy 2024] oraz sprawozdanie w sprawie Europejskiej oceny ryzyka związanego z klimatem;
11. Z ZADOWOLENIEM przyjmuje prezentację sprawozdania Enrica Letty *Much More Than a Market* [Znacznie więcej niż rynek] oraz PRZYJMUJE DO WIADOMOŚCI przesłanie tego sprawozdania, iż sprawiedliwa transformacja ekologiczna i cyfrowa ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia zrównoważonej i dostatniej przyszłości, w tym że istnieje potrzeba rozwinięcia jednolitego rynku o obiegu zamkniętym w celu stworzenia gospodarki odpornej na przyszłe wyzwania, ponieważ będzie to wspierać zrównoważenie środowiskowe, a jednocześnie napędzać wzrost gospodarczy; PRZYWOŁUJE konkluzje Rady Europejskiej z kwietnia 2024 r., w których potwierdzono zaangażowanie UE na rzecz zrównoważonego i inkluzywnego wzrostu w całej Europie; UWYPUKLA potrzebę zintegrowanego podejścia do zielonej dyplomacji, handlu i współpracy z krajami partnerskimi oraz na arenie wielostronnej w celu zwiększenia i promowania konwergencji norm środowiskowych na całym świecie, przy jednoczesnym dążeniu do globalnej, sprawiedliwej i inkluzywnej transformacji ekologicznej; ZWRACA UWAGĘ, że konkurencyjna zrównoważoność europejskiego przemysłu i stworzenie równych warunków działania dla wszystkich przedsiębiorstw, wraz z zachęcaniem ich do stosowania wysokich standardów środowiskowych i społecznych, będą miały kluczowe znaczenie w tym kontekście;

12. DOSTRZEGA wzajemne powiązania między działaniami w zakresie łagodzenia zmiany klimatu a zarządzaniem ryzykiem klimatycznym, a tym samym znaczenie szybkich działań na rzecz łagodzenia zmiany klimatu, ponieważ istnieją fizyczne ograniczenia zdolności społeczeństwa do przystosowania się do coraz poważniejszych rodzajów ryzyka klimatycznego;
13. PRZYPOMINA o istotnych korzyściach płynących z działań w dziedzinie klimatu na rzecz niezależności energetycznej UE, zmniejszenia zależności od paliw kopalnych, w tym najszybciej jak to możliwe od rosyjskich paliw kopalnych, zmniejszania kosztów i narażenia na przyszłe wstrząsy, a także o dodatkowych korzyściach, takich jak zmniejszanie wpływu zanieczyszczenia powietrza i innych rodzajów zanieczyszczeń na zdrowie ludzkie i ekosystemy oraz ich usługi; PODKREŚLA, że zapewnienie bezpieczeństwa i dobrostanu obywateli UE jest zależne od zagwarantowania inwestycji w skuteczne działania na rzecz klimatu dotyczące dekarbonizacji naszej gospodarki, wzmacniania rozwiązań opartych na przyrodzie i zwiększania odporności na ryzyko klimatyczne;
14. DOSTRZEGA znaczenie pełnej realizacji unijnego celu redukcji emisji gazów cieplarnianych netto do 2030 r. jako kroku w kierunku neutralności klimatycznej najpóźniej do 2050 r. oraz dążenia do osiągnięcia ujemnych emisji w późniejszym okresie – w kontekście realizacji zobowiązania UE wynikającego z porozumienia paryskiego i dawania przykładu do zapewniania równych warunków działania; w związku z tym PODKREŚLA znaczenie szybkiego i pełnego wdrożenia pakietu „Gotowi na 55”, pamiętając przy tym, że stwarza to możliwości i wyzwania, którymi należy się zająć; WZYWA Komisję do współpracy z państwami członkowskimi w kontekście zaktualizowanych krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu (KPEiK) w celu zapewnienia pewności inwestycyjnej;

15. UWYPUKLA znaczenie stabilnych i przewidywalnych ram politycznych dla zapewnienia jasności dla inwestorów, w tym przedsiębiorców, obywateli, a także decydentów, oraz potrzebę podjęcia w odpowiednim czasie decyzji w sprawie celu pośredniego na 2040 r., zgodnie z Europejskim prawem o klimacie i zobowiązaniami wynikającymi z porozumienia paryskiego oraz z celem dotyczącym wzrostu temperatury o 1,5 stopnia, z uwzględnieniem wyników globalnego przeglądu; ZACHEŃCA przyszłe prezydencje Rady do stałego kontynuowania dyskusji na temat tych kwestii, aby zapewnić przedłożenie kolejnego ustalonego na poziomie krajowym wkładu UE na długo przed COP30; PRZYPOMINA, że wszystkie sektory gospodarki powinny przyczyniać się do transformacji ekologicznej i UZNAJE, że transformacja ta będzie wymagała określenia niezbędnych warunków podstawowych, w tym bycia transformacją sprawiedliwą i inkluzywną, konkurencyjnych branż przemysłowych i konkurencyjnego sektora rolnictwa oraz równych – w stosunku do tych, które mają partnerzy międzynarodowi – warunków działania; WZYWA Komisję i państwa członkowskie do opracowania niezbędnych ram wspomagających przeprowadzenie transformacji dzięki dobrze ukierunkowanemu wykorzystywaniu środków unijnych i krajowych; PODKREŚLA potrzebę oferowania lepszych zachęt do zwiększania skali pochłaniania dwutlenku węgla przez grunty i przemysłowego usuwania dwutlenku węgla;

Gotowość na wypadek zagrożeń i odporność na zmianę klimatu

16. Z ZADOWOLENIEM przyjmuje komunikat Komisji pt. „Zarządzanie ryzykiem klimatycznym – ochrona obywateli i dobrobytu” oraz sprawozdanie EEA w sprawie Europejskiej oceny ryzyka związanego z klimatem (EUCRA); Z NIEPOKOJEM ODNOTOWUJE, że wiele z rozpoznanych zagrożeń osiągnęło poziomy krytyczne i może mieć katastrofalne skutki, jeżeli nie zostaną podjęte pilne i zdecydowane działania;
17. WZYWA Komisję do wdrożenia wynikających z jej komunikatu działań następnych w drodze podejmowania systemowych reakcji politycznych we wszystkich odpowiednich obszarach polityki i zapewnienia przy tym bardziej skutecznych i proaktywnych działań w zakresie zarządzania ryzykiem klimatycznym, w tym w stosownych przypadkach poprzez wzmocnienie istniejącego prawodawstwa;

18. WZYWA Komisję do kontynuowania regularnych ogólnounijnych ocen ryzyka klimatycznego, w tym przy uwzględnieniu szczególnych uwarunkowań krajowych;
19. ZACHĘCA Komisję, by wraz z państwami członkowskimi opracowała skuteczne narzędzia monitorowania postępów w zakresie gotowości na wypadek zagrożeń – na szczeblu unijnym i krajowym, koncentrując się na rezultatach, a nie samym generowaniu wyników;
20. OCZEKUJE na sprawozdanie końcowe z dialogu na temat odporności; WZYWA Komisję i państwa członkowskie do dalszego opracowywania i wdrażania rozwiązań w celu zmniejszenia luki w ochronie przed ryzykiem klimatycznym, z uwzględnieniem potrzeby zachęcania do stosowania zapobiegawczych środków dostosowawczych;
21. PODKREŚLA potrzebę dalszych wysiłków na rzecz zintensyfikowania międzynarodowej współpracy i międzynarodowego finansowania z myślą o wzmocnieniu odporności na zmianę klimatu i gotowości na wypadek zagrożeń w najbardziej narażonych krajach rozwijających się, w tym potrzebę zwiększania dostępu do finansowania; APELUJE o stosowanie systemowego i spójnego podejścia UE na szczeblu międzynarodowym do zwalczania zmiany klimatu, zanieczyszczenia, wylesiania, degradacji gruntów, przejmowania gruntów i utraty różnorodności biologicznej, zwłaszcza poprzez zwiększanie skali wdrażania rozwiązań opartych na przyrodzie;
22. PODKREŚLA ważną regulacyjną rolę obiegu wody w przyrodzie dla ekosystemów, życia ludzi i funkcjonowania gospodarki i naszego społeczeństwa; DOSTRZEGA wpływ zmiany klimatu na dostępność wody i bezpieczeństwo wodne; APELUJE o opracowanie inicjatywy na rzecz odporności na deficyt wody, w tym o dostosowanie i przegląd odnośnych polityk UE w celu lepszego uwzględnienia kwestii związanych z wodą, celów w zakresie ochrony i – w stosownych przypadkach – doświadczeń państw członkowskich, aby zapewnić kompleksowe, oddolne podejście skupiające się na osiągnięciu dostępności i bezpieczeństwa dostaw wody poprzez stosowanie rozwiązań opartych na przyrodzie, takich jak ochrona i odbudowa terenów podmokłych i innych ekosystemów słodkowodnych oraz w razie potrzeby poprzez rozwijanie niekonwencjonalnych zasobów wodnych i rozbudowę zielono-niebieskiej infrastruktury, a także uwzględnianie podejścia opartego na wodzie i glebie w planowaniu przestrzennym;

23. DOSTRZEGA silne powiązania między zdrowymi ekosystemami, różnorodnością biologiczną i zdolnością przyrody do wychwytywania i bezpiecznego składowania dwutlenku węgla oraz ich kluczową rolę w łagodzeniu zmiany klimatu i przystosowywaniu się do niej;

Gospodarka o obiegu zamkniętym i zrównoważone zarządzanie zasobami

24. PRZYZNAJE, że niezrównoważone wykorzystywanie zasobów jest przyczyną potrójnego kryzysu planetarnego; UZNAJE determinującą rolę gospodarki o obiegu zamkniętym i zrównoważonego zarządzania zasobami dla powodzenia wysiłków w stawianiu czoła temu kryzysowi; PODKREŚLA, że przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym – zarówno w odniesieniu do ograniczonych zasobów materialnych, jak i zasobów odnawialnych – posłuży jako sposób zmniejszenia presji na klimat, zasoby naturalne i ekosystemy, i wygeneruje dodatkową korzyść tj. będzie działać jak gospodarczy i przemysłowy akcelerator dla Europy, napędzając systemowe i zrównoważone innowacje i tworzenie nowych miejsc pracy, a równocześnie zwiększy samowystarczalność UE w zakresie surowców krytycznych;
25. PRZYZNAJE, że ślad materiałowy i ślad konsumpcyjny UE nadal dalece nie spełniają kryterium zrównoważoności w kontekście ograniczeń planety oraz że postępy w zakresie wykorzystania materiałów w obiegu zamkniętym są zbyt powolne, aby osiągnąć cele 8. EAP; w związku z tym PODKREŚLA potrzebę oddzielenia wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów i jego skutków poprzez stymulowanie technologii i modeli biznesowych, które umożliwiają zmniejszenie zapotrzebowania na zasoby na poziomie produkcji i konsumpcji oraz PRZYPOMINA o zawartym w 8. EAP zobowiązaniu do znacznego zmniejszenia śladu materiałowego i śladu konsumpcyjnego Unii, by jak najszybciej dostosować je do poziomów krytycznych dla planety, w tym poprzez wprowadzenie w stosownych przypadkach celów Unii w zakresie redukcji emisji do 2030 r., przy jednoczesnym eliminowaniu czynników leżących u podstawy gospodarki linearnej i wspierających ją; PODKREŚLA potrzebę promowania zrównoważonej biogospodarki o obiegu zamkniętym i rozwiązań opartych na przyrodzie;

26. ZAUWAŻA, że unijne inicjatywy dotyczące zrównoważonych produktów wspierają przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym, ale nie wystarczą, aby zmniejszyć wysoki ślad konsumpcyjny wynikający z niezrównoważonych poziomów konsumpcji; w związku z tym PODKREŚLA, że należy zająć się tymi kwestiami;
27. PODKREŚLA potrzebę podjęcia dalszych kroków w perspektywie krótkoterminowej na wszystkich szczeblach w celu zapewnienia ambitnego i szybkiego wdrożenia przyjętych przepisów, w szczególności rozporządzenia w sprawie ekoprojektu dla zrównoważonych produktów, a także wzmocnienia najskuteczniejszych istniejących instrumentów politycznych; w tym kontekście WZYWA do skutecznego opracowania przyszłych aktów prawa wtórne, tak by przedstawienie pierwszego planu prac dotyczącego wspomnianego rozporządzenia mogło nastąpić w pierwszych miesiącach 2025 r. oraz by szybko wdrożone zostały wymogi dotyczące ekoprojektu dla konkretnych grup produktów, a także do zapewnienia wsparcia technicznego dla państw członkowskich, z uwzględnieniem specyfiki krajowej, oraz dla przedsiębiorstw – w celu ułatwienia tego wdrażania; ZWRACA SIĘ do Komisji, by jak najszybciej ustanowiła nowy unijny Plan strategiczny na rzecz gospodarki o obiegu zamkniętym oraz ZWRACA SIĘ do Komisji i, w stosownych przypadkach, do państw członkowskich o podjęcie następujących działań, przy zwróceniu szczególnej uwagi na najbardziej zasobochłonne systemy:
- a. omówienie środków w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów i uwzględnienie w ramach tych środków kwestii gospodarki o obiegu zamkniętym w celu ułatwienia przejścia na taką gospodarkę, a także skutecznego, szybkiego i spójnego realizowania działań, ich oceny i składania sprawozdań na temat poczynionych postępów z myślą o znacznym zmniejszeniu krajowego śladu materiałowego i krajowego śladu konsumpcyjnego;
 - b. zapewnienie wytycznych i dodatkowych mechanizmów mających na celu wzmocnienie jednolitego nadzoru rynku, w tym działań ukierunkowanych na sprzedaż przez internet;
 - c. przeanalizowanie możliwości rozszerzenia systemów odpowiedzialności producenta na większą liczbę produktów i włączenia minimalnych wymogów zgodnych z istniejącymi ramami, w celu zapobiegania powstawaniu odpadów, ponownego używania produktów i dłuższego cyklu ich życia;

- d. zapewnienie skutecznego funkcjonowania rynku surowców wtórnych wysokiej jakości, usunięcie barier finansowych i administracyjnych utrudniających rozwój tego rynku oraz koncentrowanie się na inwestycjach i innowacjach w procesach recyklingu oraz na ustanawianiu nietoksycznych cykli materiałowych, między innymi poprzez ocenę i, w stosownych przypadkach, proponowanie instrumentów, takich jak instrumenty gospodarcze, wymogów w zakresie zawartości materiałów z recyklingu, a także poprzez ograniczenie stosowania paliw kopalnych w sektorze chemicznym w sposób zrównoważony, między innymi w drodze refleksji nad wykorzystywaniem zrównoważonego węgla i dzięki pełnemu wdrożeniu strategii w zakresie chemikaliów, przy czym ważną rolę w tym kontekście odgrywa przegląd rozporządzenia REACH;
- e. większe wykorzystywanie modeli produkcji i konsumpcji w obiegu zamkniętym, które zmniejszają ogólne zużycie zasobów w oparciu o zdematerializowane systemy zaopatrzenia, takie jak modele oparte na produkcji jako usłudze, dzieleniu się produktami lub naprawie;
- f. zapewnienie skutecznego zaangażowania zainteresowanych stron m.in. w celu zintensyfikowania wymiany dobrych praktyk, wspierania rozwoju sieci węzłów o obiegu zamkniętym na wszystkich szczeblach oraz proponowania środków mających na celu wzmocnienie europejskich międzysektorowych badań naukowych nad wykorzystaniem zasobów;
- g. przeprowadzanie ocen uwzględniania kwestii gospodarki o obiegu zamkniętym w planowanych politykach klimatycznych, z myślą o wsparciu realizacji unijnego celu neutralności klimatycznej do 2050 r.;
- h. wzmocnienie zajmowanej przez UE na szczeblu światowym strategicznej pozycji w zakresie gospodarki o obiegu zamkniętym i zarządzania zasobami, przy jednoczesnym dążeniu do zwiększenia międzynarodowego uznania roli wykorzystania zasobów w osiągnięciu celów zrównoważonego rozwoju, uwzględniania kwestii zrównoważonego wykorzystywania zasobów w wielostronnych umowach środowiskowych, opracowania globalnych struktur zarządzania, i w tym kontekście rozważenie prowadzenia działań na rzecz międzynarodowej umowy w zakresie zarządzania zasobami naturalnymi oraz promowanie wzajemnego uczenia się i wymiany z krajami partnerskimi na całym świecie, w szczególności za pośrednictwem nowo zapowiadzanego unijnego centrum zasobów gospodarki o obiegu zamkniętym;

28. WZYWA do zdecydowanych skoordynowanych działań na wszystkich szczeblach oraz do spójności polityki i uwzględniania gospodarki o obiegu zamkniętym w innych unijnych politykach i obszarach; PODKREŚLA znaczenie opracowania ambitnej długoterminowej wizji dla UE na okres po 2030 r.; w tym kontekście WZYWA Komisję, by wraz z państwami członkowskimi i odpowiednimi interesariuszami zainicjowała kompleksowy i skuteczny proces prowadzący do opracowania zintegrowanej unijnej długoterminowej wizji w zakresie przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym i zrównoważonego wykorzystywania zasobów, z myślą o umożliwieniu zmiany systemowej w celu osiągnięcia sprawiedliwej i inkluzywnej transformacji ekologicznej; ZWRACA SIĘ do Komisji, by w ramach takiego procesu oceniła:
- sposoby tworzenia ram zarządzania w celu wsparcia takiej zintegrowanej długoterminowej unijnej wizji;
 - zasadność ustanowienia długoterminowego celu UE w zakresie zrównoważonego wykorzystywania zasobów;
 - w oparciu o ewolucję obecnych wskaźników unijnych Ram monitorowania gospodarki o obiegu zamkniętym i, w razie potrzeby, przyszłe takie wskaźniki – określenie ambitnych i wykonalnych z gospodarczego punktu widzenia celów opartych na podstawach naukowych dotyczących utrzymania śladu materiałowego i śladu konsumpcyjnego na poziomie nie przekraczającym ograniczeń planety oraz przełożenie tych celów na poziom krajowy, z uwzględnieniem szczególnych uwarunkowań poszczególnych państw członkowskich;
 - ustanowienie nadrzędnych ram prawnych, które będą wyznaczały poziom ambicji i przewidywały odpowiednie instrumenty polityki, a równocześnie zwiększały spójność odnośnej polityki i wprowadzały ją do głównego nurtu oraz umożliwiały skuteczne wdrożenie, a także czy wystarczający będzie kompleksowy przegląd obowiązującego prawodawstwa, czy też potrzebny będzie nowy akt prawny;

29. PRZYWOŁUJE konkluzje Rady pt. „Unijna strategia w zakresie zrównoważonych chemikaliów: czas na rezultaty”; PODKREŚLA, że Komisja nie zrealizowała w pełni strategii w zakresie chemikaliów, zwłaszcza co się tyczy przeglądu rozporządzenia REACH, w tym odnośnie do rejestracji polimerów w ramach REACH, ogólnego podejścia do zarządzania ryzykiem w odniesieniu do najbardziej szkodliwych substancji, reagowania na nowe rodzaje ryzyka chemicznego i pojawiające się zagrożenia dla zdrowia i środowiska oraz zakazu produkcji szkodliwych chemikaliów niedozwolonych w UE w celu ich wywozu; w związku z tym WZYWA Komisję do utrzymania wysokiego poziomu ambicji przy wdrażaniu tej strategii;
30. UWYPUKLA kluczową rolę przemysłu chemicznego dla dokonywania postępów w dwojakiej transformacji – ekologicznej i cyfrowej, a także postępów w budowie strategicznej autonomii UE przy jednoczesnym zachowaniu otwartej gospodarki; APELUJE do Komisji, by kontynuowała wysiłki na rzecz zrównoważonego, konkurencyjnego i odpornego przemysłu UE, a także na rzecz urzeczywistnienia nietoksycznego środowiska;
31. PRZYPOMINA, że trwałe charakter substancji per- i polifluoroalkilowych (PFAS) wymaga szczególnej uwagi i działań priorytetowych, i w związku z tym PODKREŚLA potrzebę wycofania PFAS zgodnie ze strategią w zakresie chemikaliów na rzecz zrównoważoności i w ramach dobrze zarządzanego procesu, jak najszybciej ale przy poszanowaniu wyników naukowych procesu oceny ryzyka i, w stosownych przypadkach, z zastosowaniem okresu przejściowego niezbędnego do opracowania bezpiecznych i zrównoważonych alternatyw; DOSTRZEGA, że wniosek dotyczący ograniczenia stosowania PFAS służy osiągnięciu tego celu; WZYWA ECHA i Komisję do sfinalizowania ich ocen ryzyka i aspektów społeczno-gospodarczych tego wniosku oraz do jak najszybszego przedstawienia państwom członkowskim wniosku dotyczącego decyzji; WZYWA Komisję do regularnego informowania Rady o postępach w wycofywaniu PFAS i w realizacji planu działania dotyczącego PFAS;

32. **PODKREŚLA** konieczność stosowania rzetelnych metod testowania dla identyfikowania ewentualnych negatywnych skutków narażenia na substancje chemiczne i konieczność ustanowienia przepisów gwarantujących bezpieczne stosowanie chemikaliów w związku z określonymi rodzajami właściwości toksykologicznych, przy jednoczesnym unikaniu – w największym możliwym stopniu – stosowania testów na zwierzętach; **ZACHĘCA** do opracowania wytycznych w zakresie testów, rozwijania współpracy i wymiany informacji między wszystkimi podmiotami w celu promowania odtwarzalności i możliwości przenoszenia wyników; **ZWRACA SIĘ** do Komisji, by opracowała Europejską strategię w zakresie metod testowania i walidacji; **ZACHĘCA** Komisję i państwa członkowskie do zajęcia się wszelkimi ewentualnymi zaległościami w pracach poprzedzających walidację istniejących metod testowania i do tworzenia zachęt w zakresie odpowiedniego finansowania;
33. **DOSTRZEGA** istotną presję na środowisko wywieraną przez składniki odżywcze i pestycydy o niekorzystnym wpływie, zwłaszcza na wody, klimat, różnorodność biologiczną i zdrowie ludzi; **UBOLEWA** nad brakiem planów zintegrowanej gospodarki składnikami odżywczymi, co utrudnia poprawę jakości wody; **WZYWA** do dialogu między różnymi stronami na temat dyrektywy azotanowej umożliwiającej państwu członkowskiemu poprawę jakości wody; **WZYWA** Komisję i państwa członkowskie, by w ramach wzmocnionego konstruktywnego dialogu z interesariuszami i rolnikami nadal traktować presję na środowisko i zdrowie ludzkie tworzoną przez ryzyko związane ze stosowaniem pestycydów jako priorytetowy obszar działań, podkreślając równocześnie znaczenie wdrażania dobrych praktyk, takich jak integrowana ochrona roślin, dla zrównoważonego stosowania pestycydów, i z jednoczesnym uwzględnianiem warunków lokalnych i bezpieczeństwa żywnościowego;
34. **UZNAJE** nadrzędne znaczenie zdrowych gleb w zapewnianiu i regulowaniu usług ekosystemowych, które mają zasadnicze znaczenie dla różnorodności biologicznej, bezpieczeństwa żywności i bezpieczeństwa żywnościowego, wykorzystywania zasobów na rzecz zrównoważonej biogospodarki, a także potrzebę dążenia do osiągnięcia zerowego poziomu emisji zanieczyszczeń i przeciwdziałania ekstremalnym zdarzeniom pogodowym; **WZYWA** państwa członkowskie do utrzymania i poprawy zdrowia gleby, unikania i łagodzenia skutków uszczelniania gleby i degradacji gleby – jako działań priorytetowych;

35. ZACHĘCA Komisję do korzystania z danych pochodzących z monitorowania, by wspierać naukowe rozumienie skutków zanieczyszczeń powietrza i osiągnąć cel, jakim jest unikanie i ograniczanie ich szkodliwych skutków dla zdrowia ludzkiego i środowiska oraz zapobieganie tym skutkom, a w przypadku gdy istotne nowe ustalenia naukowe wskazują na taką potrzebę, by ocenić czy mające zastosowanie normy jakości powietrza są nadal odpowiednie;
36. PRZYZNAJE, że prawodawstwo dotyczące źródeł emisji i zanieczyszczeń z odnośnych sektorów, takich jak transport, przemysł, rolnictwo, energia i dotyczące klimatu, ma kluczowe znaczenie dla umożliwienia zmniejszenia stężenia zanieczyszczeń we wszystkich środowiskach oraz dla zapewnienia przestrzegania na przykład norm jakości powietrza; WZYWA Komisję i państwa członkowskie do dążenia do spójności w tej kwestii;
37. PODKREŚLA, że zmieniona dyrektywa w sprawie emisji przemysłowych to kluczowy instrument wspierania transformacji przemysłowej w kierunku zrównoważonej, czystej, neutralnej dla klimatu produkcji o obiegu zamkniętym; WZYWA Komisję do zapewnienia bezzwłocznego opracowania dokumentów referencyjnych dotyczących najlepszych dostępnych technik (BAT), które będą odpowiednie do osiągnięcia tych celów;
38. PRZYPOMINA o aktywnym i konstruktywnym zaangażowaniu Komisji i państw członkowskich w negocjacje w sprawie międzynarodowego prawnie wiążącego instrumentu dotyczącego zanieczyszczenia tworzywami sztucznymi, również w środowisku morskim, z myślą o jego finalizacji do końca 2024 r.; DOSTRZEGA zagrożenia dla środowiska i zdrowia ze strony mikrodrobin plastiku i innych zanieczyszczeń tworzywami sztucznymi; PRZYPOMINA o zobowiązaniach zawartych w Europejskim Zielonym Ładzie i w Planie działania dotyczącym gospodarki o obiegu zamkniętym 2.0, i w związku z tym WZYWA Komisję do podjęcia działań i przeanalizowania kolejnych możliwości w zakresie zwalczania wszelkich źródeł mikrodrobin plastiku w środowisku, między innymi poprzez ograniczenie celowo dodawanych mikrodrobin plastiku w produktach oraz zajęcie się kwestią niezamierzonego uwalniania mikrodrobin plastiku;

39. UZNAJE kluczowe znaczenie ochrony przyrody, różnorodności biologicznej i zdrowych ekosystemów, ich zachowania i odbudowy, przy uwzględnieniu ich funkcji, usług i kluczowej roli dla zdrowia ludzkiego, dobrostanu, zdolności przystosowania się do zmiany klimatu oraz odporności gospodarczej i społecznej, a także potrzebę wprowadzenia różnorodności biologicznej na ścieżkę odbudowy do 2030 r. i skutecznego zajęcia się bezpośrednimi i pośrednimi przyczynami utraty różnorodności biologicznej; PRZYPOMINA, że skuteczna łączność ekologiczna i dobrze funkcjonujące sieci zielonej i niebieskiej infrastruktury w europejskich krajobrazach i w całej UE są podstawowymi warunkami funkcjonowania ekosystemów; PODTRZYMUJE ZOBOWIĄZANIE do osiągnięcia celów unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności 2030 i globalnych ram różnorodności biologicznej z Kunmingu/Montrealu; w związku z tym ZACHĘCA państwa członkowskie do terminowego przedłożenia dostosowanych celów krajowych lub krajowych strategii i planów działania na rzecz różnorodności biologicznej przed 16. Konferencją Stron Konwencji o różnorodności biologicznej zaplanowaną na październik 2024 r.;
40. PONAOWIA swój apel o pełne uwzględnianie różnorodności biologicznej w odpowiednich sektorowych i międzysektorowych planach i strategiach politycznych zapewniających zintegrowane podejście; WZYWA państwa członkowskie do powszechnego stosowania podejścia ekosystemowego i do wypracowywania postępów z myślą o urzeczywistnieniu gospodarek i społeczeństw przyjaznych przyrodzie; Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE wysiłki na rzecz dalszego rozwijania na szczeblu UE i w państwach członkowskich solidnej bazy wiedzy na temat różnorodności biologicznej;

41. UZNAJE znaczenie naturalnego środowiska nocnego i potrzebę jego zachowania; WZYWA Komisję do pogłębienia – dzięki korzystaniu z istniejących danych satelitarnych – wiedzy naukowej na temat zanieczyszczenia światłem i jego wpływu na różnorodność biologiczną i różne ekosystemy, w celu zapobiegania negatywnym skutkom tego zjawiska i minimalizowania ich;
42. PRZYWOŁUJE konkluzje Rady o zwalczaniu pustynnienia w UE i WZYWA Komisję, by zaproponowała zintegrowany ogólnounijny plan działania na rzecz zwalczania pustynnienia, degradacji gruntów i przeciwdziałania suszy z myślą o osiągnięciu do 2030 r. neutralności degradacji gruntów – w oparciu o pełną ocenę skutków i by uzupełniła ten plan działania środkami wspierającymi proaktywne zarządzanie suszami i powiązanymi z nią zjawiskami w UE;
43. PRZYPOMINA o znaczeniu zdrowych i odpornych ekosystemów morskich oraz w związku z tym o potrzebie dalszego rozwijania wiedzy, badań naukowych i innowacji w zakresie środowiska morskiego oraz podejmowania niezbędnych środków w celu osiągnięcia dobrego stanu środowiska wód morskich poprzez opracowanie całościowego i ekosystemowego podejścia do ochrony mórz i oceanów i ich zrównoważonego wykorzystywania, zgodnie z wymogami dyrektywy ramowej w sprawie strategii morskiej, w tym poprzez współpracę regionalną oraz intensyfikację walki z nielegalnymi, nieraportowanymi i nieuregulowanymi połowami; oraz ODNOTOWUJE, że UE i jej państwa członkowskie są zaangażowane na rzecz szybkiej ratyfikacji i wdrożenia porozumienia BBNJ; WZYWA wszystkie państwa do uczynienia tego samego;

44. PODKREŚLA potrzebę uzyskania akceptacji społecznej, między innymi poprzez aktywną komunikację i otwarty dialog na temat polityk Europejskiego Zielonego Ładu i ich wpływu na społeczeństwo, a zwłaszcza na grupy szczególnie wrażliwe; PRZYJMUJE DO WIADOMOŚCI opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego pt. „Poprawa ram polityki UE w zakresie sprawiedliwej transformacji: jakie środki są konieczne”; PRZYPOMINA o wytycznych zawartych w zaleceniu Rady w sprawie zapewnienia sprawiedliwej transformacji w kierunku neutralności klimatycznej i WZYWA państwa członkowskie do pełnego wdrożenia tego zalecenia;
45. ZACHĘCA Komisję do zbadania sposobów uwzględniania sprawiedliwej transformacji w politykach i istniejących ramach, w ramach Zielonego Ładu, które umożliwiałyby walkę z potrójnym kryzysem planetarnym, a jednocześnie promowałyby sprawiedliwość społeczną i tworzenie godnych miejsc pracy, z myślą o pełnej realizacji celów zrównoważonego rozwoju; WZYWA Komisję i państwa członkowskie do zapewnienia wielopoziomowego sprawowania rządów oraz wzmocnienia dialogu społecznego i systemów rokowań zbiorowych, a także do współpracy między wszystkimi odpowiednimi interesariuszami, między innymi poprzez włączanie grup zmarginalizowanych i niedostatecznie reprezentowanych oraz docieranie do nich – przy opracowywaniu, wdrażaniu i ocenie strategii politycznych na rzecz postępów w realizacji sprawiedliwej i inkluzywnej transformacji ekologicznej;
46. WZYWA państwa członkowskie do dalszego włączania sprawiedliwej transformacji do krajowych strategii analizujących społeczno-gospodarcze skutki procesu transformacji ekologicznej, w tym jej wpływ na pracę, i identyfikujących mechanizmy wspierania osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji i negatywnie dotkniętych tym procesem, w oparciu o szeroki udział zarówno przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego, jak i instytucji publicznych; Z ZADOWOLENIEM przyjmuje utworzenie przez Komisję Europejską Europejskiego Obserwatorium Sprawiedliwej Transformacji; PODKREŚLA znaczenie strukturalnego uwzględniania aspektu sprawiedliwej transformacji w instytucjach UE;

47. **PODKREŚLA** znaczenie realizowania na wszystkich szczeblach sprawiedliwych i inkluzywnych polityk i środków transformacji, między innymi uczenia się przez całe życie, większego zaangażowania na rzecz uwzględniania aspektu płci oraz stosowania oceny intersekcyjnej; **WZYWA** Komisję i **ZACHĘCA** państwa członkowskie, by w sposób strukturalny przeprowadzały oceny wpływu polityk transformacji na warunki życia ludzi, zwłaszcza osób żyjących w ubóstwie lub zagrożonych ubóstwem;
48. **APELUJE DO** Komisji i państw członkowskich, by nadal uwzględniały perspektywę zrównoważonego rozwoju i perspektywę sprawiedliwej i inkluzywnej transformacji ekologicznej w europejskim semestrze;
49. **UWYPUKLA** znaczenie prognozowania zapotrzebowania na umiejętności oraz solidnych polityk społecznych i polityk rynku pracy oraz programów zmiany kwalifikacji, a także przyciągania, zatrzymywania i wykorzystywania talentów, zgodnie z zaleceniem Rady w sprawie zapewnienia sprawiedliwej transformacji w kierunku neutralności klimatycznej;
50. **UZNAJE** znaczenie wielopoziomowej, wielosektorowej i wielopodmiotowej perspektywy dla sprawiedliwej i inkluzywnej transformacji ekologicznej, z uwzględnieniem perspektywy regionalnej i lokalnej oraz regionalnych i lokalnych realiów, a także różnorodnych okoliczności i przy aktywnym zaangażowaniu partnerów społecznych, społeczeństwa obywatelskiego, lokalnych społeczności i MŚP; **DOSTRZEGA** kluczową rolę nie tylko inwestycji w technologie, ale również w zasoby ludzkie, aby transformacja stała się faktem; **WZYWA** Komisję do zapewnienia spójności polityki na rzecz zrównoważonego rozwoju w kształtowaniu polityki na wszystkich szczeblach sprawowania rządów;

51. WZYWA Komisję i państwa członkowskie do skuteczniejszego pełnego wdrażania zasady ostrożności, zasady podejmowania działań zapobiegawczych, zasady naprawiania szkody w pierwszym rzędzie u źródła oraz zasady „zanieczyszczający płaci”; PODKREŚLA znaczenie bardziej systemowego, spójnego, opartego na współpracy i na analizie ryzyka zintegrowanego podejścia do oceniania stanu środowiska i jego perspektyw oraz do prowadzenia działań politycznych; WSKAZUJE na potencjał analizy problemów dokonywanej w ramach przeglądu wdrażania polityki ochrony środowiska dla wnoszenia wkładu w reformy krajowe z myślą o poprawie ich zdolności w sferze administracyjnej i wymiaru sprawiedliwości służących realizowaniu celów polityki ochrony środowiska; WZYWA Komisję i państwa członkowskie, by – w myśl zasady „nie czyni poważnych szkód” – wdrażały i egzekwowały obowiązujące przepisy i środki; ZACHĘCA Komisję i państwa członkowskie do wzmocnienia środków wsparcia dla przedsiębiorstw i organów publicznych, ułatwiania inwestycji, w szczególności w odniesieniu do władz regionalnych i lokalnych, oraz do poprawy spójności, dostępu do wymiaru sprawiedliwości, ochrony obywateli i przejrzystości;
52. WZYWA Komisję i państwa członkowskie do zapewnienia, by zgodnie z obowiązującymi przepisami interesariusze otrzymywali z dużym wyprzedzeniem konkretne informacje na temat tego, czego się od nich wymaga, tak aby umożliwić im dostosowanie się w odpowiednim czasie do zmian w ramach regulacyjnych;

53. **PODKREŚLA** znaczenie spójnego finansowania, również w kontekście uwzględniania w głównym nurcie polityki kwestii łagodzenia zmiany klimatu, przystosowywania się do tej zmiany i do ryzyka związanego z klimatem, kwestii różnorodności biologicznej, gospodarki o obiegu zamkniętym i ryzyka związanego z zanieczyszczeniem oraz kwestii wdrażania polityki we wszystkich odpowiednich funduszach i instrumentach finansowych, a także znaczenie ponownej oceny finansowania, które może pogłębiać podatność na zagrożenia i nierówności; **DOSTRZEGA**, że skuteczne inwestycje na rzecz różnorodności biologicznej i ekosystemów mogą zwiększyć odporność i zdolność ekosystemów do zapewniania wielu kompleksowych korzyści i niezbędnych usług ekosystemowych; **UZNAJE** znaczący pozytywny wpływ unijnego programu LIFE na przyrodę europejską; **WZYWA** Komisję i państwa członkowskie, by oceniły potrzebę opracowania dalszych zachęt gospodarczych do utrzymywania zdrowych ekosystemów, zarówno na obszarach chronionych, jak i poza nimi, oraz do odtwarzania zniszczonych ekosystemów, a także oceniły możliwości usprawnienia finansowania unijnego, krajowego i prywatnego w tym zakresie; **Z ZADOWOLENIEM** przyjmuje komunikat dotyczący zarządzania ryzykiem klimatycznym w celu stworzenia odpowiednich warunków wstępnych finansowania odporności na zmianę klimatu oraz dostosowania unijnych mechanizmów solidarności do przyszłych wyzwań i zwiększania zachęt do podejmowania działań wyprzedzających; **ZACHEĆCA** odpowiednie unijne systemy finansowania do uwzględniania – zgodnie z obowiązującymi przepisami – długoterminowych scenariuszy dotyczących ryzyka klimatycznego; **PRZYPOMINA**, że zasada „zanieczyszczający płaci” ma kluczowe znaczenie dla finansowego rozwiązania problemu zanieczyszczenia, szkód w środowisku i utraty różnorodności biologicznej oraz dla rekompensowania negatywnych skutków przy jednoczesnym wspieraniu sprawiedliwości społecznej;

54. PRZYWOŁUJE Porozumienie międzyinstytucjonalne w sprawie lepszego stanowienia prawa z dnia 13 kwietnia 2016 r., w którym stwierdzono, że Komisja będzie dokonywać oceny skutków w odniesieniu do swoich inicjatyw, w przypadku których spodziewane są znaczące skutki gospodarcze, środowiskowe lub społeczne; **PODKREŚLA** znaczenie przeprowadzania rzetelnych ocen skutków towarzyszących przyjmowaniu nowych wniosków dotyczących aktów prawodawczych oraz, w stosownych przypadkach, projektów aktów delegowanych i projektów aktów wykonawczych z myślą o uzyskaniu dokładniejszych szacunków co do skutków dla środowiska, kosztów, a także skutków i korzyści społeczno-gospodarczych;
55. **ZACHĘCA** Komisję i państwa członkowskie do współpracy ze sobą w celu ułatwiania inwestycji i mobilizowania finansowania prywatnego na rzecz transformacji ekologicznej poprzez zapewnienie odpowiednich warunków ramowych, usprawnienie procedur i standardów oraz do współpracy z EBI i innymi instytucjami finansowymi w zakresie projektów ograniczania ryzyka, w tym poprzez zapewnienie spójności planów transformacji przedsiębiorstw; **WZYWA** Komisję do zapewnienia spójności warunków środowiskowych przewidzianych w ramach różnych unijnych instrumentów finansowania i do jednoczesnego uproszczenia stosowania wymogów obecnych procesów dotyczących zasady „nie czyn poważnych szkód”, zasady uodparniania na zmiany klimatu i zasady kontroli zrównoważonego charakteru projektów; **UZNAJE** znaczenie polityki i przepisów w zakresie zrównoważonego finansowania; **UWYPUKLA** znaczenie ustanowienia jasnych mechanizmów weryfikacji i certyfikacji odnoszących się do zrównoważonych inwestycji i zrównoważonej działalności gospodarczej, przy jednoczesnym usprawnianiu procedur administracyjnych;
56. **PODKREŚLA** znaczenie kompleksowego programu inwestycyjnego i otoczenia biznesowego sprzyjającego inwestycjom, zwiększania inwestycji prywatnych przy ukierunkowanym wsparciu oraz promowania inwestycji publicznych, aby zrealizować główne cele transformacji ekologicznej i wyeliminować luki; **KŁADZIE NACISK** na wagę przeprowadzania oceny ryzyka związanego z transformacją i na znaczenie sektora ubezpieczeń; **PODKREŚLA** znaczenie synergii, na przykład między przeglądem wdrażania polityki ochrony środowiska, europejskim semestrem a krajowymi planami w dziedzinie energii i klimatu w ramach unii energetycznej;

57. UWYPUKLA rolę informowania o szerokich i międzysektorowych korzyściach wynikających z ochrony środowiska oraz o kosztach wynikających z niepodjęcia działań, a także rolę edukacji w zakresie środowiska i klimatu dla poprawy wdrażania przepisów dotyczących środowiska oraz rolę zwiększania świadomości w celu stymulowania zmian zachowań, w szczególności w odniesieniu do wzorców produkcji i konsumpcji; ZACHĘCA przedsiębiorstwa do dzielenia się informacjami opartymi na dowodach, aby wzmocnić pozycję konsumentów w celu zapewnienia sprawiedliwej i inkluzywnej transformacji ekologicznej;
58. PRZYPOMINA, że wzmacnianie zachęt proekologicznych, a także bezzwłoczne wycofywanie dotacji o skutkach szkodliwych dla środowiska, w szczególności dopłat do paliw kopalnych, które to środki nie służą przeciwdziałaniu ubóstwu energetycznemu lub sprawiedliwej transformacji, stanowią jeden z ważnych warunków podstawowych realizacji celów priorytetowych 8. EAP; w związku z tym PRZYWOŁUJE warunki podstawowe określone w art. 3 lit. h) 8. EAP; WZYWA do dalszego wykorzystywania instrumentów rynkowych i zielonych zamówień publicznych w celu ukierunkowywania inwestycji na cele ekologiczne i klimatyczne;
59. POTWIERDZA kluczową przekrojącą rolę rozwiązań opartych na przyrodzie, – zgodnie z ich definicją zawartą w rezolucji nr 5 przyjętej podczas sesji 5.2 Zgromadzenia ONZ ds. Ochrony Środowiska UNEP – w kontekście podejmowania globalnych wyzwań związanych z potrójnym kryzysem planetarnym; ZACHĘCA państwa członkowskie do priorytetowego traktowania wdrażania takich rozwiązań, w stosownych przypadkach;

60. PODKREŚLA kluczową rolę badań naukowych i innowacji oraz znaczenie wykorzystywania uzyskanych na ich podstawie wyników w procesie wdrażania bezpiecznych, odpornych i zrównoważonych nowych technologii i infrastruktury oraz znaczenie cyfryzacji dla wspierania polityk klimatycznych i środowiskowych, przy jednoczesnym minimalizowaniu potencjalnych negatywnych skutków oraz śladu węglowego i środowiskowego tych technologii i infrastruktury oraz ZACHĘCA Komisję do dalszego usprawniania istniejących ram monitorowania środowiska i klimatu, przy jednoczesnym zapewnianiu wysokich standardów w zakresie przejrzystości, oszczędności kosztowej, uproszczenia administracyjnego i publicznego dostępu do danych oraz promowaniu wymiany najlepszych praktyk i rozwoju regionalnego; UWAŻA, że Europejski Portal Emisji Przemysłowych mógłby być odpowiednim instrumentem do tego celu;
61. ZACHĘCA Komisję do kontynuowania prac nad ambitnymi, wykonalnymi pod względem gospodarczym i technologicznym zharmonizowanymi celami i normami środowiskowymi, aby ukierunkowywać konsumpcję na zrównoważone, niskoemisyjne i niemal bezemisyjne materiały i towary przemysłowe krążące w obiegu zamkniętym, bez uszczerbku dla naszej zdolności do przekształcania naszych działań gospodarczych w globalne konkurencyjne praktyki, które są odpowiednie dla neutralnej dla klimatu, zrównoważonej i odpornej Europy, i do propagowania ich na wzór licencji, przy równoczesnym stosowaniu procedur wydawania zezwoleń zapewniających efektywne przyspieszenie wszystkich rodzajów transformacji i zagwarantowaniu skutecznego i spójnego otoczenia regulacyjnego, a także zachęcaniu do większych inwestycji prywatnych.